

Vergaderjaar 2023–2024

36 519

Voornemen tot oprichting Stichting Interlandelijke Adoptiebemiddeling Nederland

A/ Nr. 1

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 15 maart 2024.

De wens over de voorgenomen rechtshandeling nadere inlichtingen te ontvangen kan door of namens een van beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk 14 april 2024.

De voorgenomen rechtshandeling kan niet eerder worden verricht dan op 15 april 2024 dan wel binnen veertien dagen na het verstrekken van de in de vorige volzin bedoelde inlichtingen.

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 maart 2024

Met deze brief leg ik u het voorgenomen besluit voor tot oprichting van de stichting Interlandelijke Adoptiebemiddeling Nederland. Dit is conform artikel 4.7, eerste lid, onder a, van de Comptabiliteitswet 2016 op basis waarvan een besluit tot het oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon niet eerder wordt genomen dan 30 dagen na voorlegging van het voornemen daartoe aan beide Kamers der Staten-Generaal schriftelijk is medegedeeld. Op de achtergrond van dit voornemen ga ik hierbij graag nader in.

Het systeem voor interlandelijke adoptie wordt strikter gereguleerd. De Commissie Joustra heeft vastgesteld dat er in het verleden op grote schaal misstanden hebben plaatsgevonden bij adoptieprocedures en dat ook vandaag de dag de kans op misstanden nog aanwezig is, vanwege kwetsbaarheden in het systeem. Na een fundamentele herbezinning op de toekomst van interlandelijke adoptie heeft het kabinet in april 2022 besloten dat interlandelijke adoptie als mogelijkheid blijft bestaan, maar wel in een systeem met extra waarborgen om de kans op misstanden zo klein mogelijk te maken.¹ Eén van de maatregelen die in dit kader wordt getroffen, is de oprichting van één centrale bemiddelingsorganisatie, die in de plaats komt van de huidige vier bemiddelende organisaties. Door de bemiddeling centraal te beleggen, extra eisen te stellen aan de organisatie en het overheidsgezag en het toezicht te versterken wordt een belangrijke verbeter slag gemaakt in het systeem.

Gezien de behoefte aan publieke sturing bij adoptiebemiddeling is er een verkenning gedaan naar een geschikte rechtsvorm. In lijn met het advies van Andersson Elffers Felix (AEF) is gekozen voor een stichting als

¹ Kamerstukken II 2021/22, 31 265, nr. 103. Zie ook Kamerstukken II 2021/22, 31 265, nr. 110.

rechtsvorm.² Voor de oprichting van de stichting is een externe kwartiermaker aangesteld. De oprichting gebeurt in nauwe samenhang met de afbouw van de huidige bemiddelende organisaties. Het streven is dat de centrale bemiddelingsorganisatie vanaf juli 2024 is opgericht en voorbereidende werkzaamheden voor de bemiddeling kan gaan verrichten, zoals het werven van personeel en leggen van landencontacten ten behoeve van de transitie. De stichting zal de naam Interlandelijke Adoptiebemiddeling Nederland (IAN) dragen.

Het voornemen tot oprichting van IAN is conform het Beleidskader voor betrokkenheid van de rijksoverheid bij het oprichten van stichtingen getoetst door de Toetsingscommissie Verzelfstandigingen en heeft geresulteerd in een positief advies. Tevens is conform artikel 4.7, vierde lid, van de Comptabiliteitswet formeel overleg gevoerd met de Algemene Rekenkamer over de voorgenomen oprichting. De Algemene Rekenkamer acht van belang dat uw Kamer in deze brief wordt geïnformeerd over welke veranderingen in het overheidsgezag en toezicht – en de verantwoording aan uw Kamer – op korte termijn reeds invulling krijgen en wat later zal worden ingevuld door wijziging in wetgeving. Hierover informeer ik uw Kamer als volgt.

In de concept statuten van IAN wordt uitdrukking gegeven aan haar taken en verplichtingen. Ook de verhouding tussen de Minister en IAN is verder uitgewerkt in de statuten. Zo benoemt de Minister de voorzitter van de raad van toezicht en is de toestemming van de Minister nodig voor een wijziging van statuten of een ontbinding van de stichting.

Op dit moment wordt een nieuwe adoptiewet voorbereid. De Minister wijst hierin de centrale bemiddelingsorganisatie aan als enige organisatie voor de bemiddeling bij interlandelijke adoptie. Ook worden de taken van de centrale bemiddelingsorganisatie in de wet omschreven. Tevens zal het toezicht in de adoptieketen worden versterkt en een plek krijgen in deze wetgeving. Ik streef ernaar de nieuwe adoptiewet in het derde kwartaal van dit jaar in consultatie te brengen. De inwerkingtreding is voorzien na oprichting van IAN. Daarom zal de organisatie onder de huidige Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie (Wobka) een vergunning aanvragen om haar werkzaamheden tot inwerkingtreding van de nieuwe wet uit te mogen oefenen. Aan die vergunningverlening en aan subsidieverlening worden aanvullende voorwaarden verbonden, naast de al geldende voorwaarden. Deze aanvullende voorwaarden komen voort uit het programma van eisen van 15 juli 2022 dat de basis vormt voor de oprichting van IAN. Deze voorwaarden zien onder meer op de kwaliteit van de dienstverlening, de verbinding met andere partners in de adoptieketen, de organisatie, de medewerkers en het financieel kader.³ Hiermee wordt geborgd dat IAN, vooruitlopend op de nieuwe adoptiewet, al zoveel mogelijk handelt volgens de aangescherpte eisen.

Voor meer achtergrondinformatie over de oprichting van de nieuwe stichting en de transformatie van het systeem voor interlandelijke adoptie verwijs ik u graag naar mijn eerdere brieven aan de Tweede Kamer.⁴ Verder zijn bijgevoegd de conceptstatuten van de stichting (bijlage 1) alsmede het advies van de Toetsingscommissie Verzelfstandiging

² Kamerstukken II, 2021/22, 31 265, nr. 103.

³ Staatscourant, nr. 18996, 15 juli 2022.

⁴ Kamerstukken II, 2021/22, 31 265, nr. 103.

Kamerstukken II, 2021/22, 31 265, nr. 104.

Kamerstukken II, 2022/23, 31 265, nr. 110.

Kamerstukken II, 2022/23, 31 265, nr. 114.

Kamerstukken II, 2022/23, 31 265, nr. 115.

Kamerstukken II, 2023/24, 31 265, nr. 121.

(bijlage 2) en de reactie van de Algemene Rekenkamer (bijlage 3). Een gelijkluidende brief heb ik heden verzonden aan de Voorzitter van de Eerste Kamer.

Ik blijf uw Kamer op de hoogte houden van de voortgang van de transformatie van het systeem van interlandelijke adoptie, inclusief de oprichting van de centrale bemiddelingsorganisatie.

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind